

at dette jo vil vise sig ved Afstemningen. Det behagede før det ærede Medlem at gjøre Forskjel paa Folkethinget og Folkethinget Flertal, men Folkethingets Flertal er Folkethinget. Efter Afstemningen er der ikke Andet til end Folkethinget, og den Beslutning, som er fattet, er Folkethingets Beslutning.

Ansvar: Det glæder mig, at det ærede Medlem og hans Meningsfæller nu ere komne til denne Overbevisning. Det er dog ikke saa længe siden, at de under en Forhandling her i Salen mente, at Lagthingets Flertal ikke var Lagthinget, men at Mindretallet i Lagthinget var Lagthinget. Det var imidlertid ikke nærmest for at sige dette, jeg tog Ordet, men jeg gjorde det for at udtale, at jeg vil stemme imod denne Dagsorden ligesaa vel som imod de to foregaaende, fordi jeg mener, at det foreliggende Lovforslag, hvad der saa end bliver gjort derved, dog ikke vil kunne blive nogen tilfredsstillende Lov. Jeg har nemlig den Overbevisning, at denne Sag er i en fortrinlig Gang, og at den, naar den saar No til at afvikle sig selv, med stedse stigende Hurtighed vil nærme sig sin Ende. Af de sidste Meddelelser, vi have faaet, viser det sig, at der i det Læaar, som endte 1871, uagtet den Uro, som var bragt tilveie i et Par Aar, er solgt omtrent en Trediedel af Landets hele Fæstehartform til Selveie og Alvefæste. Jeg kan ikke erkjende, at Almenvellet i den Grad kræver en Ophævelse af dette Forhold, at der er nogen Anledning til nu at give en saadan Lov, og jeg maa derfor allerede af denne Grund stemme imod Dagsordenen, men dersom den bliver forfattet, skal jeg selvfølgelig ogsaa stemme imod Lovforslagets videre Fremme.

Frederiksen: Da jeg er den Æneste, som foruden den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har udtalt mig om denne Sag, maa jeg antage, at den ærede Ordfører har sigtet til mig (S. A. Hansen: Nei!). Ja, saa beder jeg om Forlædelse, saa kan jeg frafalde de Bemærkninger, som jeg havde at gjøre.

S. A. Hansen: Jeg skal blot gjøre to Bemærkninger overfor det ærede Medlem for Bisborg Amts 2den Valgfreds (Ansvar). Den ene er den, at man meget godt kan sige, at Lagthingets Flertal ikke er Lagthinget, thi Lagthinget har ikke en endelig Lovgivningsmagt. Naar altsaa en Sag kommer til Rigsdagen, som den skal afgjøre som endelig Lovgivningsmagt, er man ikke bunden til, hvad en anden Autoritets Flertal ved Afstemning har vedtaget og derved udtrykt som sin Mening. Naar det ærede Medlem dernæst sagde, at man nu havde set, at omtrent en Trediedel af Fæstejorden var solgt, tager det ærede Medlem vistnok fejl. Man har set, at en Trediedel af Fæstejorden er gaaet bort, men hvormeget der

deraf er solgt, og hvormeget deraf Godseieren har taget i sin Lomme som fuld Eiendom, frengaar ikke af Oplysningerne. Ikke hele det Kvantum, hvormed Fæstejorden er sounden, er solgt til Fæstjerne, men en Del deraf er gaaet i Andres Lomme.

Winther: Naar jeg vil stemme for denne Dagsorden, saa staar jeg derved paa et andet Standpunkt end de, der have indbragt Lovforslaget. Jeg har ikke den Anskuelse, som det sædvanlige Flertal i denne Forsamling har, nemlig at Landstinget skulde byie sig for et Ministerium, men derimod er det blevet en rodfæstet Mening i Landet — kan jeg gjerne sige — og en bestemt Overbevisning hos det herværende Flertals Ordfører ved forskjellige Leiligheder, at dette maatte ventes. Jeg ønsker, at man kunde komme til at gjøre denne Prøve jo før jo hellere, men naar nu det nuværende Ministerium ikke vil gjøre Prøven, saa forekommer det mig at være meget rigtigt, at man for at klare Sagen for dette Things Beskemmende gaar den Vej; som man nu er gaaet, efter at man har hørt en saa bestemt Udtalelse fra Regeringens Side om, at den Intet vil gjøre i denne Sag. Jeg vil kun sige, at den Sag, som nu foreligger, er en Interessesak. Naar man lader den afvikle sig selv, saaledes som det er tilraadet af visse ærede Medlemmer, saa vil den blive afgjort paa en meget ensidig Maade; thi da vil det være Jordrotterne, som komme til at nyde Fordelen deraf, hvormod Lovgivningsmagten — jeg kan gjerne sige — i sin Helhed, til forskjellige Tider har anerkjendt, at det er et Forhold, som ikke burde afvikles ensidig. Dette Thing har nemlig saa ofte vedtaget Lovforslag, hvori denne Grundsætning gjør sig gjældende, og Landstinget har flere Gange gennem Dagsordener udtalt, at det ikke ansaa det for rigtigt, at denne Sag blev afgjort ensidig. Nu vil jeg aldeles ikke bestynde dette Ministerium for Noget som helst, jeg vil kun sige, at det efter min Mening er beklageligt, at Mænd i den Stilling, hvori en Del af Ministrene er, ikke ville tage denne Sag i deres Haand, thi jeg er overbevist om, at de havde de heldigste Betingelser for, at der kunde komme en heldig Løsning ud af Sagen. Nu vil det nuværende Ministerium det ikke, og det finder Støtte hos adskillige Medlemmer i dette Thing; men jeg maa sige, at, naar man ikke blot med Hensyn til denne Sag, men — jeg kan gjerne sige — ved alle de Sager, som i det Hele taget gaa ud paa at indføre en mere folkelig Ordning af forskellige Forhold, møder en bestemt Modstand fra Ministeriets Side, saa forekommer det mig, at det er høist uheldigt, at Ministeriet lytter til disse Venner, idet det meget let kan hælde sig, at det ved at stole paa dem omsider kommer til det Standpunkt, at det bliver aldeles overfløjet og ikke mere er Herr over Situationen; der kan maaske komme Ulykker